

Rovviltnemda i region 1
ved fylkesmannen i Rogaland
Landbruksavdelingen
Postboks 59
4001 Stavanger

Påklaging av vedtak av 21.11. 2014 fra rovviltnemd region 1 (Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane) om lisensfelling av ulv (2) og jerv (10) i perioden 2014/2015.

Naturvernforbundet i Vest-Agder ble gjort kjent med vedtaket 25.11. da med klagefrist 16.12.

Status rødliste, internasjonale forpliktelser

Ulv er kritisk truet og jerv er sterkt truet med utryddelse (norsk rødliste 2010). For andre arter lages det nasjonale redningsplaner- eksempelvis fjellrev (kritisk truet) og hubro (sterkt truet). Videre vil vi her fremheve de internasjonale forpliktelsene Norge har påtatt seg med å ta vare på artsmangfoldet ; her i særlig grad Bernkonvensjonen. Det er verd å bemerke at Norge har fått reaksjoner fra sekretariatet for Benekonvensjonen for havørn som blir drept av vindturbiner på Smøla selv om havørn ikke er på rødlista. Tilsvarende reaksjoner kan ikke utelukkes for de aktuelle rovdyrene her.

Intakte økosystemer, naturmangfoldloven § 4 og 5

Forskning viser at alle arter er nyttige og spiller en rolle i den store sammenhengen. De store rovdyrene er en særlig viktig regulator for bestandene av hjortevilt. I Yellowstone nasjonalpark i USA ble artsmangfoldet rikere etterat ulv ble gjeninnført. Ulven bidro til å holde stammen av hjortevilt nede og endret adferdsmønsteret til andre arter slik at flere arter trivdes. De store rovdyrene bidrar til bestander av hjortedyr i god kondisjon. Hjortedyr er videre viktige vertsdyr for flott og hjortelus som sprer seg ofte der de ikke møter naturlige fiender. Noe som er et økende helseproblet, særlig på Agder.

Ulv tar rødrev. Det viser seg også at bestandene av småvilt øker der det er ulv. Jerven vil ha en tilsvarende viktig rolle for sunne villreinbestander noe som er aktuelt i våre fjellområder – Setesdal Vesthei. Noe som er litt av bakgrunnen for årsmøteuttalelse fra Naturvernforbundet i Vest-Agder om ynglende jerv i fylket.

Nøkkelrollen som de store rovdyrene har i økosystemene er nedfelt som ganske grunnleggende i naturmangfoldlovens § 4 og 5. Naturvernforbundet mener at rovviltnemdas vedtak ikke er i overensstemmelse med målet om økosystemenes funksjoner, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. I særlig grad for ulv, men også for jerv er det sterk bekymring for innavlsproblemer på grunn av for små bestander. Videre mener vi at fylket vårt er et naturlig utbredelsesområde for jerv.

Store rovdyr tar sau. Det er særlig en utfordring med sau på utmarksbeite. Nå er imidlertid beitesesongen over, og husdyrene er innomhus. Det foreligger derfor ingen fare for skade fra

rovdyr. Naturvernforbundet har påklaget to skadefellingsvedtak i Vest-Agder til DN og MD. I begge avgjørelsene merket vi oss at skadefelling skal være individrettet. Det er et prinsipp Naturvernforbundet deler. Når det derfor gjelder vedtaket som vi her påklager, synes dette prinsippet å være lagt bort. Ulv og jerv skal skytes selv om det ikke foreligger skade eller fare for skade.

Rovdyrforliket

Der er vanskelig å ta nemdas vedtak på alvor fordi informasjonen om bakgrunnen for vedtaket er tilnærmet fraværende og uspesifisert. (Skadegjørende rovdyr vil her også omfatte til eksempel rødrev). Det eneste vi finner som begrunnelse for vedtaket er dette:

Rovviltnemnda i region 1 syner til at heile regionen er prioritert sone for beitedyr der det ikkje skal vere skadegjerande rovvilt. Viktigaste førebyggjande tiltak her er felling. Det ligg ikkje føre innstilling frå sekretariatet i denne saka.

Den formuleringen nemnda trolig har i tankene, er en setning i dokumentets (rovviltforliket) pkt 2.2.19 som lyder som følger: *Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr.....* Direktoratet har imidlertid uttalt at dette ikke kan forstås slik at det er 0-toleranse for rovdyr i de aktuelle områdene. En slik forståelse vil ikke være i samsvar med naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen, noe som trolig ligger bak direktoratets utlegging.

Departementet har i år sendt et brev til de ytre etater hvor de forsøker å si noe om forståelsen av begrepet *skadepotensial*. Det har lenge vært behov for slik avklaring av hvordan departementet forstår sentrale begreper i rovviltforvaltningen. Nemda har ikke tatt inn dette i sitt vedtak.

Et annet sentralt begrep er *prioriterte beiteområder*. Praksis tyder på at dette er alle områder utenfor ynglesonene. Det betyr i så fall at det alt vesentlige av norsk utmark er *prioritert beiteområde* i relasjon til en eller flere av rovdyrartene. Region 1 vil da i sin helhet være *prioritert beiteområde* i relasjon til alle rovdyrartene.

Grunnen til at forvaltningen ikke vil si i klartekst at de forholder seg til alle arealer utenfor ynglesoner som *prioriterte beiteområder*, er at de i så fall også aksepterer fellingsregimer som ligger svært nær en ren utryddelsespolitikk innenfor det alt vesentlige av norsk utmark. Det synes nok forvaltningen er litt vanskelig, gitt naturmangfoldlovens formuleringer om artsvern og våre internasjonale forpliktelser. Forvaltningen vil derfor helst bevare et skinn av at fellingstillatelser gis begrenset og etter nøye vurdering. At det ikke stemmer har vi etter hvert fått i hopetall av eksempler på, ikke minst dette vedtaket vi her påklager.

Lisensjakt – bestandsregulerende ?

Det aktuelle vedtaket angående lisensjakt for ulv og jerv i region 1 er slik sett bare et vedtak i en lang rekke tilsvarende vedtak. Lisensjakt skal egentlig være et tiltak for å regulere bestanden av den aktuelle arten. Igjen ser vi imidlertid at vedtaket ikke samsvarer med noen rimelig forståelse av det aktuelle begrepet. Det er ingen *bestand* av ulv i region 1 og følgelig heller ikke noe å drive lisensjakt på. Det er neppe noen som vet med sikkerhet at det er 2 ulver innenfor regionens grenser. Når det da likevel gis lisensjaktvote på 2 ulver så betyr det i realiteten at det gis tillatelse til å skyte ulv hvis det skulle dukke opp et individ. Det er, etter vår oppfatning, forsøk på utryddelse, ikke å drive *bestandsregulering*.

Begrunnelsen *at det ikke skal være...rovvilt i regionen* sier egentlig i klartekst det den overordnede forvaltningen ikke vil si, men som de likevel godkjenner når de gir avslag på klager. Det blir samme blir forholdet i stor grad også for jerv.

Det forekommer jerv i region 1, men om det er så mange som 10 individer nå, er det neppe noen som vet. Vedtaket i nemda innebærer jakt som i omfang tilsvarer en målsetning om utryddelse. Det er en annen ting at det helt sikkert ikke blir skutt 10 jerver i løpet av lisensjakten i region 1, siden det er så lite jerv å jakte på. Dette understreker bare at kvoten ikke er fastsatt som et ledd i forvaltning av en jervstamme, men for å bli kvitt jerven. Dette blir ytterligere bekreftet ved forholdene i Vest-Agder der det i følge skaderapport fra fylkesmannen i Vest-Agder, datert 28.11. 2014 ikke var skaderegistrering av jerv i fylket, (bortsett fra ett mulig tilfelle, lam i Sirdal). Bestandsmålene forvaltes altså ikke som minimumstall til beskyttelse av jervbestanden, men som maksimumstall av hensyn til beitenæringen.

Når det gjelder tap i region 1 ellers i år er registrerte sauekadaver etter jerv 108, ca. 80 % av dette i Årdal og Luster. Dette er mer enn 50% av registrert tap i region 3 (Oppland) som har ynglingsmål for jerv og åpenbart en større forekomst av jerv enn region 1. Mye tyder derfor på at de konsentrerte tapene i region 1 knytter seg til få jervindivider, og at det i løpet av beitesesongen har vært gjort lite for å unngå tap.

Tidligere dette året ble en ulv skutt i Lesja og en i Sykkulven etter lisensjaktperioden, før beitesesongen og før skade var skjedd. Begge ulvene viste seg å være såkalt genetisk spesielt verdifulle for ulvestammen, men dette førte ikke til noen form for uttalt bekymring eller mer naturlig beklagelse fra rovviltmyndene eller overordnet forvaltning.

Naturvernforbundet opplever vedtaket som vi her påklager til å være et mål om utryddelse. Vedtaket synes derfor klart å være i konflikt med naturmangfoldloven og Norges internasjonale forpliktelser. Vi mener at rovviltforliket – uansett tolkninger og formuleringer, er et dokument som ikke kan sette naturmangfoldloven og signerte konvensjoner til side.

Det er et problem i miljøforvaltningen, og spesielt godt illustrert med rovviltforvaltningen, at det vedtas lover og regler som ikke følges. Rovviltmyndens vedtak er et godt eksempel på dette. Vedtaket innebærer at miljølovgivningen ikke eksisterer, i beste mening som en uforpliktende politisk målsetting.

Vår argumentasjon her baserer seg for det meste på opplysninger fra tidligere vedtak i rovviltmyndene, svar på klager fra Naturvernforbundet i flere deler av landet med mer. Bakgrunnen for dette er at vedtaket vi her påklager i seg selv har ingen informasjonsverdi, bare en kortfattet svært subjektiv og avgrenset tolkning av rovdyrforliket. Vedtaket innfrir, etter vårt syn, ikke det forvaltningsloven legger til grunn for god saksframstilling i § 17 *–en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak fattes.*

Primært krever Naturvernforbundet at rovviltmyndens vedtaket oppheves da saken ikke er tilstrekkelig opplyst før vedtak ble fattet slik forvaltningsloven krever. Naturvernforbundet vil da komme tilbake med merknader til saksframstillingen for et nytt vedtak.

Sekundært krever Naturvernforbundet at det ikke åpnes for lisensjakt på ulv i region 1 eller jerv i Vest-Agder. Kvoten for jerv settes til 5 dyr ellers i regionen.

Naturvernforbundet i Vest-Agder
Postboks 718 4606 Kristiansand , 15.12.2014

Peder Johan Pedersen, leder og Arvid Andersen, nestleder

